

**PERAKENDE TİCARETTE UYGULANACAK İLKE VE
KURALLAR HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak, Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, perakende ticarete uyulacak ilke ve kurallar ile **(Ek ibare:RG-14/12/2023-32399)⁽²⁾ üretici, tedarikçi ve** perakende işletmelerin denetimine ve denetim sonucunda uygulanacak yaptırımlara ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, perakende **(Değişik ibare:RG-14/12/2023-32399)⁽²⁾ ticarete uyulması** gereken ilke ve kurallar ile Bakanlık, yetkili idare, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve meslek kuruluşlarının bu Yönetmeliğin uygulanmasındaki görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.

(3) Hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelerden açılış ve/veya faaliyete geçiş süreci ile faaliyetleri özel kanunlarla düzenlenenler bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 14/1/2015 tarihli ve 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun **(Ek ibare:RG-21/12/2024-32759) 6 ncı, 8 inci, 9 uncu, 10 uncu, 12 nci, 16 ncı ve 17 nci maddelerine (Ek ibare:RG-15/8/2018-30510)⁽¹⁾ ve 10/07/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 446 ncı maddesine** dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Alışveriş merkezi: 26/2/2016 tarihli ve 29636 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Alışveriş Merkezleri Hakkında Yönetmeliğin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen perakende işletmeyi,

b) Bakanlık: **(Mülga ibare:RG-14/12/2023-32399)⁽²⁾ Ticaret Bakanlığı,**

c) Bayi işletme: Sözleşmeye dayalı olarak bir işletmenin mal ve hizmetlerinin satışına aracılık eden ve kendi adına bağımsız çalışan işletmeyi,

ç) Büyük mağaza: Hangi ad altında olursa olsun, tüketim mallarının kısmen veya tamamen perakende satışının yapıldığı, en az dört yüz metrekare satış alanına sahip işletmeyi,

d) **(Değişik:RG-14/12/2023-32399)⁽²⁾ Büyük ölçekli işletme:** 25/5/2023 tarihli ve 32201 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen orta ölçekli işletme sınırını aşan perakende işletmeyi,

e) Coğrafi işaret: 24/6/1995 tarihli ve 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinde tanımlanan işareti,

f) Esnaf ve sanatkâr işletmesi: 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde tanımlanan esnaf ve sanatkârlarca işletilen işletmeyi,

g) Faaliyet kolu: NACE Rev.2 Altılı Ekonomik Faaliyet Sınıflamasında belirtilen perakende ticaret faaliyet sınıfını ve/veya alt sınıfını,

ğ) Genel müdürlük: İç Ticaret Genel Müdürlüğünü,

h) Hızlı tüketim malı: Gıda, içecek, temizlik ve kişisel bakım ürünlerini,

ı) İl müdürlüğü: Ticaret il müdürlüğünü,

i) Kanun: Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunu,

j) **(Mülga:RG-14/12/2023-32399)⁽²⁾**

k) Mal grubu: Renk, biçim, büyüklük, içerik, kullanım amacı, fiyat ve benzeri özellikler bakımından birbiriyle yakın ilişki içinde olan malları,

l) **(Ek:RG-15/8/2018-30510)⁽¹⁾ Mal ve hizmet:** Perakende ticarete konu olan ve perakende işletmelerce tüketicilere satışı yapılan her türlü mal ve hizmeti,

m) Meslek kuruluşu: Esnaf ve sanatkârlar odaları birliği ile ticaret ve sanayi odasını, ticaret ve sanayi odalarının ayrı kurulduğu yerlerde ticaret odasını,

n) Özel yetkili işletme: Sözleşmeye dayalı olarak bir işletmenin, yönetim ve organizasyon ile dağıtım veya pazarlama teknolojileri gibi konularda bilgi ve desteğini almak suretiyle bu işletmenin mal veya hizmetinin satışı üzerindeki imtiyaz hakkını bedel, bölge ve süre gibi belirli şartlar ve sınırlamalar dâhilinde kullanan bağımsız ticari işletmeyi,

o) Perakende işletme: Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme, özel yetkili işletme, perakende ticaretle uğraşan diğer ticari işletmeler ile esnaf ve sanatkâr işletmelerini,

ö) Perakende ticaret: Mal ve hizmetlerin perakende işletmelerce satışı ve pazarlanmasıyla ilgili faaliyetler bütünü,

p) Satış alanı: Münhasıran büro amaçlı kullanılan işyerleri ile konaklama, depolama, üretim tesis ve alanları ile ortak kullanım alanları hariç olmak üzere; alışveriş merkezlerinde işyerlerinin toplam alanlarını, büyük mağaza ve zincir mağazalarda ise doğrudan satış yapılan ve aracı satıcılara kiralanmış alanları,

r) Tedarikçi: Satışa sunulması amacıyla perakende işletmelere mal ve hizmet sağlayan üretici dışındaki gerçek veya tüzel kişiyi,

s) Tüketici örgütü: Tüketicinin korunması amacıyla kurulan dernek ve vakıfları,

ş) Üretici: Perakende işletmelerde satışa sunulan malları üreten gerçek veya tüzel kişiyi,

t) Üst meslek kuruluşu: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunu,

u) Yetkili idare: İşyeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye yetkili belediye veya il özel idareleri ile diğer idareleri,

ü) Zincir mağaza: Benzer çeşitlilikteki tüketim mallarının hangi ad altında olursa olsun kısmen veya tamamen perakende satışının yapıldığı, aynı gerçek veya tüzel kişi sahipliğinde bir merkeze bağlı olarak faaliyet gösteren; işlerinden en az biri büyük mağaza niteliğini taşıyan en az beş şubeye sahip işletmeyi veya her biri dört yüz metrekarenin altında satış alanına sahip en az on şubesi bulunan işletmeyi,

v) **(Ek:RG-14/12/2023-32399)**⁽²⁾ Otuz gün içinde bozulabilen tarım ve gıda ürünü: İşlenmemiş sebze ve meyveler ile uygun saklama koşullarına rağmen üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen işlenmemiş kırmızı etler, işlenmemiş kanatlı etleri, işlenmemiş su ürünleri, sakatat, mantar, yumurta, süt ve süt ürünleri, unlu mamuller, tüketime hazır gıda maddeleri ve kısmen pişmiş ürünler ile 5 inci maddenin yedinci fıkrasına göre Bakanlık tarafından karar verilen diğer ürünleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İlke ve Kurallar

Tedarik zincirinde haksız ticari uygulamalar

MADDE 4- (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-14/12/2023-32399)⁽²⁾

(1) Haksız ticari uygulamalarda bulunulamaz. Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki ticari ilişkilerde taraflardan birinin diğer tarafın ticari faaliyetlerini önemli ölçüde bozan, makul karar verme yeteneğini azaltan veya normal şartlarda taraf olmayacağı bir ticari ilişkinin tarafı olmasına sebep olan faaliyetleri haksız ticari uygulamadır.

(2) Aşağıda belirtilen faaliyetler her durumda haksız ticari uygulama kabul edilir:

a) Kalite standartlarının sağlanması amacıyla sözleşmede yer verilen ürün içeriği, kullanılacak teknoloji gibi koşullar hariç olmak üzere, herhangi bir gerçek veya tüzel kişiden mal veya hizmet teminine zorlamak.

b) Kampanya maliyetini, kampanyalı satış yapmak istemeyen tarafa yansıtmak.

c) Tarım ve gıda ürünlerinin tedarikinde ticari ilişkinin koşullarını yazılı sözleşmeyle veya taraflar arasındaki mutabakatı gösterebilecek e-posta, faks veya elektronik ortamdaki diğer yazılı araçlarla belirlememek.

ç) Karşı tarafın aleyhine tek taraflı değişiklik yapma yetkisi veren veya vade, iade ve kampanya koşulları gibi esaslı hususlarda açık ve anlaşılır olmayan hükümlere sözleşmede yer vermek.

d) Aktivite, reklam, dergi, anons ve benzeri şekillerde tanıtım hizmeti veya teşhir ünitelerinde özel konumlandırma hizmeti gibi ürün talebini doğrudan etkileyen herhangi bir hizmet vermediği ve verdiği hizmetin türü, süresi ve/veya sayısını ve hizmet bedelinin tutar ya da oranını sözleşmede belirtmediği halde prim ve bedel almak veyahut mağaza açılışı ve tadilatı, ciro açığı, banka ve kredi kartı katılım bedeli ve başka adlar altında prim ve bedel almak.

e) Karşı tarafın kusurundan kaynaklanan durumlar hariç olmak üzere, üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen tarım ve gıda ürünlerine yönelik siparişleri, ürünün teslim tarihinden önceki otuz gün içinde iptal etmek.

f) Karşı tarafın kusurundan kaynaklanan durumlar hariç olmak üzere, üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen tarım ve gıda ürünlerinin tesliminden veya mülkiyetinin devrinden sonra bozulma ya da zayi olma gibi maliyetleri yansıtmak.

(3) Birinci fıkra kapsamında aşağıda belirtilen faaliyetler haksız ticari uygulama kabul edilir:

a) Karşı tarafın kusurundan kaynaklanan durumlar hariç olmak üzere idari ve cezai yaptırımlara veya müşteri şikayetlerine ilişkin maliyetleri yansıtmak.

b) Kararlaştırılan teslim tarihine uyulmaması, ürün niteliğinin ve saklama koşullarının sağlanmaması gibi nesnel ölçütlere dayanan aykırılık hallerinde uygulanacak hükümlere sözleşmede yer verilmediği hâlde ya da kamu kurumlarına veya adli mercilere başvuruda bulunulduğu gerekçesiyle, ürünlerin listeden çıkarılması, sipariş edilen ürün miktarının azaltılması, bu ürünlere ilişkin pazarlama ya da kampanya benzeri hizmetlerin durdurulması veya mali yükümlülük getirilmesi gibi ticari misillemelerde bulunmak.

c) İşletme ölçeği ile ürün ve faaliyetlerine ilişkin esaslı hususlarda gerçek dışı veya yanıltıcı açıklama veya bildirimde bulunarak karşı tarafın zararına sebep olmak.

ç) 12/C maddesinin birinci fıkrasında belirtilen hızlı tüketim malları hariç olmak üzere üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen tarım ve gıda ürünlerini tesliminden veya mülkiyetinin devrinden sonra satılamadığı gerekçesiyle iade etmek.

Ödeme süresi

MADDE 5 – (Değişik:RG-14/12/2023-32399)⁽²⁾

(1) Üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki ticari ilişkilerden kaynaklanan ödemelerin, sözleşmede öngörülen süre içinde yapılması esastır.

(2) Üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen tarım ve gıda ürünlerine ilişkin ödemelerin süresi; alacaklının mikro veya küçük, borçlunun orta veya büyük ölçekli ya da alacaklının orta, borçlunun büyük ölçekli olması durumunda otuz, diğer durumlarda kırk beş günü geçemez.

(3) İkinci fıkroda belirtilen ürünlerin dışında kalan tarım ve gıda ürünlerine ilişkin ödemelerin süresi, alacaklının mikro veya küçük, borçlunun orta veya büyük ölçekli ya da alacaklının orta, borçlunun büyük ölçekli olması durumunda altmış gün geçemez.

(4) Ödemenin çekle yapılması durumunda, geçerli ibrazın başladığı tarih; vadeli araçlarla yapılması durumunda ise vade tarihi bu maddede belirtilen süreler içinde olmalıdır.

(5) Bu maddede belirtilen süreler, teslim veya mülkiyetin devri tarihlerinden hangisi önce ise o tarih esas alınarak hesaplanır. Kısmi teslim veya devirlerde ödeme süresinin hesaplanmasında her bir teslimat veya devir ayrı ayrı dikkate alınır. Ödemenin süresi içinde yapıldığına ilişkin ispat yükü borçluya aittir.

(6) Mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler, Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Yönetmeliği uyarınca sınıflandırılır. İkinci ve üçüncü fıkralar kapsamında ölçek tespiti yapılabilmesi için borçlu, e-Devlet kapısı üzerinden verilen ve işletme ölçeğini gösteren İşletme Sınıfı ve KOBİ Vasfı Belgesini alacaklıdan talep etmek ve bu belgeyi kendi işletmesi için alacaklıya vermekle yükümlüdür.

(7) Otuz gün içinde bozulup bozulmadığı hususunda tereddüde düşülen tarım ve gıda ürünlerinde Bakanlık, Tarım ve Orman Bakanlığının görüşünü alarak karar verir. Verilen karar, Bakanlığın internet sitesinde ilan edilir ve üst meslek kuruluşlarına gönderilir.

Mağaza markalı ürün satışı

MADDE 6 – (1) Büyük mağaza veya zincir mağazaların başkalarına ürettirerek işletmesinin

adıylay veya markasıylay işyerinde satışı sunduğu ve fiyat, ambalaj veya tanıtımı üzerinde kontrole sahip olduğu ürünler, mağazay markalı ürün olarak kabul edilir.

(2) Yurt içinde üretilen ve hızlı tüketim malı niteliği taşıyan mağazay markalı ürünlerin üzerinde ve/veyay ambalajlarında, perakende işletmenin ad, unvan veya markasının yanı sıra üreticinin tercihinay göre üreticinin ad, unvan ya da markasına da yer verilir. Ürünün üzerinde ve/veyay ambalajında, ayrıca ürünün hangiy büyük mağazay veya zincir mağazay adına üretildiği belirtilir.

(3) İkinci fıkrada belirtilen mağazay markalı ürünlerin üzerinde ve/veyay ambalajında üreticinin ad, unvan veya markasına, mağazay markasıylay aynı yazı karakterinde, bu yazının en az yüzde yirmi beşiy punto büyüklüğünde ve parantez içinde, uygun ve kolay okunabilir bir şekilde yer verilir. Üreticinin ad, unvan ya da markasına ilişkin rakam, harf, kelime, işaret ve semboller eksiksiz, okunabilir, gerçeğey uygun ve karışıklığay sebebiyet vermeyecek şekilde kullanılır.

Kampanyalı satış

MADDE 7 – (1) Perakende işletmeler, 7/11/2013 tarihliy ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve ilgili diğery kanunlarda öngörölen usul ve esaslaray uymak kaydıylay indirimli veya promosyonlu satış kampanyaları düzenleyebilir.

(2) İndirimliy veya promosyonlu satış kampanyaları; ürün, markay ya da işletmeyi tanıtmak, ürün alımını özendirmek ve satışını artırmak veya işletmenin ya da markanın imajını güçlendirmek gibi amaçlaray ve belirli sürelerle, perakende işletmelerce satışay sunulan daha düşük fiyata aynı mal veya hizmet, aynı fiyata daha fazla mal veya hizmet, bedelsiz ya da indirimli fiyattan ilave mal veya hizmet gibi uygulamaları kapsar.

(3) İndirimliy veya promosyonlu satış kampanyalarının süresiy; işyeriy açılışı, devri, kapanışı, adres veya faaliyet konusu değışikliğinde üç ayı, 13/1/2011 tarihliy ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunuy hükümlerine göre tasfiye durumunda ise altı ayı geçemez.

(4) İşyerinin devri ve kapanışı ile adres ve faaliyet konusu değışikliğı durumlarında, kampanyanın başlangıç tarihi il müdürlüğüne bildirilir.

(5) Üçüncü fıkradaki sürelerin hesaplanmasında; işyeriy açılışı için işyeriy açmay ve çalışma ruhsatı tarihi, tasfiye durumunda tasfiyeyey giriş tarihi, işyerinin devri ve kapanışı ile adres ve faaliyet konusu değışiklerinde ise kampanyanın başlangıç tarihi dikkate alınır.

(6) Perakende işletmeler başlangıç ve bitiş tarihi belli olmayan indirimler yapamaz. İndirimliy veya promosyonlu satış kampanyasının fiyat etiketi gibi araçlar dışında, afiş, pankart ve benzeriy araçlaray ilan edilmesi halinde bu araçlarda, kampanyanın başlangıç ve bitiş tarihine kolaylıkla görölebilir ve okunabilir şekilde yer verilir. İnternet sitesinde yapılan ilanlarda da kampanyanın başlangıç ve bitiş tarihi belirtilir.

Alışveriş festivali

MADDE 8 – (1) Mahallî idareler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile bunların ortağı olduğu şirketler ve diğery tüzel kişiler birlikte veya bağımsız olarak, perakende işletmelerin katılımıylay, yılın belli dönemlerinde, ilçe, il, bölge veya ülke düzeyinde alışveriş festivaliy düzenleyebilir.

(2) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının bu festivaller için ayıracakları ödenek miktarı bütçelerinin yüzde beşini geçemez.

(3) Alışveriş festivalinin başlangıç ve bitiş tarihleri ile festival programı, festivalin ilçe veya il düzeyinde düzenlenmesi durumunda il müdürlüğüne; bölge veya ülke düzeyinde düzenlenmesi durumunda ise Bakanlığay en az bir ay önceden yazılı olarak bildirilir. Alışveriş festivalinin süresiy bir yıl içinde altmış günü geçemez.

(4) Festival programında; festivalin etkinlik takvimi, ilçe, il, bölge ve/veyay ülke düzeyindeki uygulama alanı, bütçesiy, katılımcıların işletme adı ve/veyay ticaret unvanı, adresiy, telefonu gibi iletişim bilgileri, varsa tanıtımay ilişkin internet sitesi adresiy ve festivaliy düzenleyen tüzel kişilere ait iletişim bilgileri yer alır.

Sürekli indirimli satışlar

MADDE 9 – (1) Sürekli indirimli satış, 10 uncu maddede belirtilen niteliklere sahip malların perakende işletmelerce indirimli fiyattan veya malların fabrikay çıkış fiyatı üzerinden yıl boyunca

satılmasıdır.

(2) Satışa sunduğu her bir mal grubunun en az yüzde yetmiş 10 uncu maddede belirtilen nitelikleri taşıyan perakende işletmelerce, indirimin sürekli olduğunu gösteren ya da çağrıştıran ibareler kullanılır. Bu ibarelere, perakende işletmelerin ön cephesinde ve mağaza içinde sürekli indirimli satışa ayrılan kat veya reyon gibi bölümlerin giriş veya ön kısmında kolaylıkla görülebilir ve okunabilir bir şekilde yer verilir.

(3) Yıl içinde dönemsel olarak faaliyet gösteren ve bu dönem boyunca satışa sunduğu malların en az yüzde yetmiş 10 uncu maddede belirtilen niteliklere sahip olan perakende işletmelerin yıl boyunca satış yaptığı kabul edilir.

(4) Satışa sunulan her bir mal grubunun en az yüzde yetmişinin 10 uncu maddede belirtilen nitelikleri taşıdığına ve sürekli indirimli satışa konu malların indirimli fiyattan veya malların fabrika çıkış fiyatı üzerinden satışa sunulduğuna ilişkin ispat yükümlülüğü sürekli indirimli satış yapan perakende işletmeye aittir.

Sürekli indirimli satışa konu mallar

MADDE 10 – (1) Bir malın sürekli indirimli satışa konu olabilmesi için;

a) Üretiminin sonlanması ve sınırlı sayıda üretim gibi nedenlerle serideki stok adedinin az olması,

b) Belli bir mevsimde veya dönemde satılmak üzere üretilmekle birlikte, mevsim ya da dönem sonuna yakın yahut mevsim veya dönemin bitiminden sonra satışa konu olması,

c) İhraç edilmek amacıyla üretilmekle birlikte çeşitli nedenlerle ihraç edilememiş olması,

ç) Biçim, renk, büyüklük ve benzeri nitelikler bakımından maddi, ekonomik veya hukuki eksiklikler içermesi,

d) Teşhirde kullanılmış olması,

e) İade edilmiş olması,

f) Fabrika çıkış fiyatı üzerinden satışa sunulması

ve benzeri nitelikleri taşıması gerekir.

Raf tahsisi

MADDE 11 – (1) Esas işletme konusu hızlı tüketim mallarının satışı olan büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi işletme ve özel yetkili işletmeler, satış alanlarının en az yüzde biri oranındaki raf alanını 12 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen yöresel ürünlerin satışı amacıyla ayırır.

(2) Perakende işletmenin esas işletme konusu çerçevesinde satışa sunabileceği ürün çeşitliliğine uygun olmayan yöresel ürünler için raf tahsisi zorunluluğu aranmaz.

(3) Yöresel ürünlerin, satış alanındaki stant ve benzeri ünitelerde konumlandırılması halinde rafta satışa sunma zorunluluğunun karşılandığı kabul edilir.

(4) Raf tahsisi, yöresel ürün üretici ve tedarikçilerinin perakende işletmeye yaptığı yazılı başvurusu üzerine yapılır. Üretici ve tedarikçilerin başvurusunun makul sebeplerle uygun bulunmaması veya yöresel ürün olmaması nedeniyle doldurulamayan raf alanları, diğer ürünlerin satışı amacıyla kullanılabilir. Başvuruya ilişkin ispat yükümlülüğü üretici ve tedarikçiye aittir.

(5) Bayi işletme ve özel yetkili işletmelerin satış alanı, büyük mağaza ve zincir mağazaların satış alanı gibi hesaplanır.

(6) **(Ek:RG-14/12/2023-32399)**⁽²⁾ Bakanlık, birinci fıkrada belirtilen ve şube sayısı iki yüzden fazla olan zincir mağazalara, iki yüz elli metrekareden fazla satış alanına sahip şubelerinde uygulanmak üzere, tıbbi beslenme tedavisi gerektiren hastalıklara yönelik gıda ürünü satış yükümlülüğü getirmeye yetkilidir.

Yöresel ürünler ile üretici ve tedarikçileri

MADDE 12 – (1) Yöresel ürünler, 11 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen perakende işletmelerin bulunduğu ilde üretilmesi kaydıyla, coğrafi işaretli olarak tescil edilen veya coğrafi işaretli olarak tescil edilmemiş olsa bile o yerin il müdürlüğünce belirlenen hızlı tüketim malı niteliğindeki ürünlerdir.

(2) İl müdürlüğü, yöresel ürünler ile üretici ve tedarikçilerini o ildeki ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odaları, esnaf ve sanatkârlar odaları birliği, ziraat odaları ve varsa ilin en fazla üyeye

sahip tüketici örgütünün önerilerini alarak il düzeyinde belirler.

(3) İkinci fıkrada belirtilen kuruluşlar, yöresel ürünler ile bu ürünlerin üretici ve tedarikçilerine ilişkin önerilerini, talep yazısının kendilerine ulaştığı tarihten itibaren on beş gün içinde yazılı olarak il müdürlüğüne gönderir.

(4) İl müdürlüğü, önerilerin kendisine ulaştığı tarihten itibaren on gün içinde yöresel ürünler ile bu ürünlerin üretici ve tedarikçilerini liste halinde tespit ve internet sitesinde ilan eder. Bu listeye yedi gün içinde il müdürlüğü nezdinde itiraz edilebilir.

(5) İtiraz başvurusunda il müdürlüğüne, listede yer alan yöresel ürünlerin üreticisi veya tedarikçisi olduğunu gösterir belge ibraz edilir. İtirazlar, itiraz süresinin bitiminden itibaren beş gün içinde karara bağlanır. Kesinleşen liste, il müdürlüğüne internet sitesinde ilan edilerek Bakanlığa ve ikinci fıkrada belirtilen kuruluşlara gönderilir.

(6) Yöresel ürünler ile üretici ve tedarikçileri listesi, iki yılda bir aralık ayında güncellenir. Güncellemeler bu maddede belirtilen usulle yapılır.

Yemek kartları

MADDE 12/A – (Ek:RG-22/5/2018-30428)

(1) İşverenlerce, personeline işyeri dışında yemek hizmeti temin etmek suretiyle sağlanan menfaatin, yemek kartı hizmeti veren kuruluşlarca çıkartılan ve nakit olarak kullanılamayan yemek kartı ve benzeri sistemler üzerinden ve bu kuruluşların anlaşmalı olduğu perakende işletmelerde karşılanması halinde;

a) Yemek kartı hizmeti veren kuruluşlar, sözleşme yaptıkları özel ve kamu sektöründeki işverenlere, kendileri veya başka bir teşekkül üzerinden, doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir iskonto uygulayamaz ve farklı adlar altında menfaat sağlayamaz. İşverenler de bu kuruluşlardan iskonto ya da başka bir menfaat talep edemez.

b) Yemek kartı hizmeti veren kuruluşların anlaşmalı olduğu perakende işletmelere uygulayacağı komisyon oranı yüzde altıyı geçemez. Bu kuruluşlar, perakende işletmelerden; sözleşmeyle belirlenen komisyon dışında, uygulama barındırma, kira, sarf malzemesi, işletim, teknik destek, bakım bedeli ve depozito gibi adlar altında herhangi bir bedel talep edemez.

c) İşverenlerce yemek kartı hizmeti veren kuruluşlara ve bu kuruluşlarca anlaşmalı perakende işletmelere yapılan ödemelerin **(Değişik ibare:RG-14/12/2023-32399)⁽²⁾ süresi otuz gün** aşamaz. Bu süre, ilgililerce düzenlenen fatura tarihinden itibaren başlar.

ç) Ay sonu veya yıl sonu itibarıyla yemek kartında kalan bakiye, herhangi bir şart aranmaksızın bir sonraki aya veya yıla devredilir.

(2) Yemek kartı hizmeti veren kuruluşların, akaryakıt, hediye, ödül, teşvik, yardım, konaklama, temsil ve ağırlama gibi hizmetler için çıkarttığı kartlar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, 20/6/2013 tarihli ve 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun hükümleri saklı olmak üzere, işlem ve ödemelerin her bir hizmete özgü olması ve buna ilişkin teknik altyapının oluşturulması kaydıyla birden fazla hizmet için tek bir kart kullanılabilir.

(3) Yemek kartı hizmeti sunmak isteyen kuruluşlar, faaliyete başlamadan önce Bakanlığa bildirimde bulunur.

(4) Yemek kartlarıyla aynı amaçla kullanılan yemek çekleri, çevrimiçi sistemler ve benzeri uygulamalar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

Perakende işletmelerin tüketicilere yönelik taksitli satışları

MADDE 12/B – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-2/7/2021-31529)

(1) Mal veya hizmet satışı sonrası belli bir ücret karşılığı borcun taksitlendirilmesi veya ödemenin ertelendiği dönemler dahil olmak üzere, kıymetli evrak düzenlenerek veya düzenlenmeksizin gerçekleştirilen konut satışı haricindeki taksitli mal ve hizmet satışlarında taksitlendirme süresi on iki ayı geçemez.

(2) Birinci fıkradaki süre;

a) **(Değişik:RG-21/12/2024-32759)** 22/8/2020 tarihli ve 31221 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yenilenmiş Ürünlerin Satışı Hakkında Yönetmelik uyarınca yenileme merkezleri veya yetkili satıcılarca gerçekleştirilen yenilenmiş ürün niteliğinde olup fiyatı yirmi beş bin Türk Lirasının

üzerinde olan cep telefonu satışlarında ve bu nitelikte olmayıp fiyatı yirmi bin Türk Lirasının üzerinde olan cep telefonu satışlarında üç ay,

b) Video, kamera ve ses sistemi gibi elektronik eşya satışlarında dört ay,

c) Tablet bilgisayar satışlarında altı ay,

ç) Fiyatı beş bin Türk Lirasının altında olan televizyon satışlarında dokuz ay, beş bin Türk Lirası ve bu tutarın üzerinde olan televizyon satışlarında dört ay,

d) Buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi ve elektrikli küçük ev aletleri gibi elektrikli eşya satışlarında dokuz ay,

e) Mobilya satışlarında dokuz ay,

f) Hava yolları, seyahat acenteleri ve konaklama ile ilgili yurt içine ilişkin harcamalarda on sekiz ay,

olarak uygulanır.

(3) (**Değişik:RG-21/12/2024-32759**) Taksitlendirme süresi; nihai fatura değeri dört yüz bin Türk Lirası ve bu tutarın altında olan taşıt satışlarında kırk sekiz ayı, dört yüz bin Türk Lirasının üzerinde olup sekiz yüz bin Türk Lirasının üzerinde olmayan taşıt satışlarında otuz altı ayı, sekiz yüz bin Türk Lirasının üzerinde olup bir milyon iki yüz bin Türk Lirasının üzerinde olmayan taşıt satışlarında yirmi dört ayı ve bir milyon iki yüz bin Türk Lirasının üzerinde olup iki milyon Türk Lirasının üzerinde olmayan taşıt satışlarında on iki ayı geçemez. Nihai fatura değeri iki milyon Türk Lirasının üzerinde olan taşıt satışlarında taksitlendirme yapılamaz.

(4) Basılı ve külçe halinde olmayan kuyum satışlarında taksitlendirme süresi üç ayı geçemez. Diğer kuyum satışlarında taksitlendirme yapılamaz.

(5) (**Ek:RG-23/2/2023-32113**) Bakanlık, bu maddede yer alan sınırlamaları afet dönemleri ile diğer olağanüstü durumlarda ilçe, il, bölge veya ülke düzeyinde geçici süre ile değiştirmeye veya bu konuda ilave sınırlamalar getirmeye yetkilidir.

Üretici ve tedarikçiye yapılacak ödeme ve iadeler (Değişik başlık:RG-18/8/2022-31927)

MADDE 12/C – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-7/11/2018-30588)

(1) 5362 sayılı Kanunun 62 nci maddesi ile 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 12 nci maddesi çerçevesinde azami fiyatları tarifeyle belirlenen hızlı tüketim mallarının temini karşılığında (**Ek ibare:RG-14/12/2023-32399**)⁽²⁾ her bir fatura veya fatura yerine geçen belge için üreticiye birim miktar başına yapılacak ödeme; tedarikçiler ile büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletmeler için tarifedeki azami fiyatın yüzde (**Mülga ibare:RG-18/8/2022-31927**) sekseninden az olamaz. (**Ek cümle:RG-18/8/2022-31927**) Büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletmeler tarafından ödemenin tedarikçiye yapılması halinde, üreticiye yapılacak ödeme tutarına ilave olarak, tarife fiyatı ile üreticiye yapılacak ödeme tutarı arasındaki farkın en az yarısı, (**Ek ibare:RG-14/12/2023-32399**)⁽²⁾ her bir fatura veya fatura yerine geçen belge için bu perakende işletmeler tarafından tedarikçiye ödenir.

(2) Büyük mağaza, zincir mağaza ve tedarikçilerce bir gün içinde (**Mülga ibare:RG-18/8/2022-31927**) teslim alınan birinci fıkra kapsamındaki malların en fazla yüzde beşi satılamadığı gerekçesiyle iade edilebilir.

Veri paylaşımı

MADDE 12/Ç- (Ek:RG-7/12/2022-32036)

(1) Perakende ticaretin etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılmasına yönelik politikaların geliştirilmesi, kamuoyunun aydınlatılması ve tüketicinin fiyat karşılaştırması yapabilmesine imkân sağlanması amacıyla, gıda perakende sektöründe hızlı tüketim mallarının satışıyla iştigal eden ve şube sayısı iki yüzden fazla olan zincir mağazalar, satışa sundukları ürünler ile şubelerine ilişkin verileri Bakanlıkça belirlenen sisteme aktarmakla yükümlüdür. Bu veriler ilgili kurum, kuruluş ve kamuoyuyla paylaşılabilir. Veri aktarımının usul ve esasları Bakanlıkça belirlenerek ilgili zincir mağazalara bildirilir.

Çalışma saatleri

MADDE 13 – (1) 10/8/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 33 üncü maddesi uyarınca çalışma saatleri tespit

edilen umuma açık istirahat ve eğlence yerleri hariç olmak üzere perakende işletmelerin bir kısmının veya tamamının çalışma gün ve saatleri ilçe, il, bölge veya ülke düzeyinde belirlenebilir.

(2) Çalışma gün ve saatlerinin ilçe veya il düzeyinde belirlenmesine, meslek kuruluşlarının müşterek teklifi üzerine yetkili idarenin görüşü alınmak suretiyle vali; bölge veya ülke düzeyinde belirlenmesine üst meslek kuruluşlarının müşterek teklifi üzerine Bakanlık yetkilidir.

(3) Çalışma gün ve saatlerinin belirlenmesinde mesleğe, mevsime ve turizme özgü şartlar ile yöresel şartlar, özel gün ve haftalar, milli ve dini bayramlar gibi hususlar gözetilir.

(4) Alışveriş merkezi içindeki umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin çalışma gün ve saatleri ikinci ve üçüncü fıkra çerçevesinde belirlenir.

Çalışma saatlerinin vali tarafından belirlenmesi

MADDE 14 – (1) Çalışma gün ve saatlerine ilişkin müşterek teklif yazısı meslek kuruluşlarınca imzalanarak valiliğe gönderilir. Bu yazıda teklife konu perakende işletme faaliyet kolu veya kolları ile teklifin gerekçesi belirtilir.

(2) Çalışma gün ve saatlerinin belirlenmesinde Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği ile birlikte teklif vermeye; ilçe düzeyinde, görev alanı o ilçeyi kapsayan ticaret ve sanayi odası veya ticaret odası, il düzeyinde ise il ticaret ve sanayi odası veya ticaret odası yetkilidir. İl düzeyinde belirleme yapılırken oda tarafından ilçe ticaret ve sanayi odaları veya ticaret odalarının görüşü alınır.

(3) Esnaf ve sanatkar işletmelerinin çalışma gün ve saatleri belirlenirken Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğince ilgili esnaf ve sanatkarlar odasının da görüşü alınır.

(4) Valilik, teklif yazısının kendisine ulaştığı tarihten itibaren on beş gün içinde yetkili idarenin görüşünü talep eder. Yetkili idare konuya ilişkin görüşünü, talep yazısının kendisine ulaştığı tarihten itibaren on beş gün içinde valiliğe gönderir. Vali, çalışma gün ve saatlerinin belirlenmesine ilişkin kararını yetkili idarenin görüşünün valiliğe ulaştığı tarihten itibaren on beş gün içinde verir. Çalışma gün ve saatlerinin belirlenmesi halinde karar valilikçe uygun araçlarla ilan edilir ve meslek kuruluşları ile Bakanlığa gönderilir; çalışma gün ve saatlerine ilişkin herhangi bir değişiklik yapılmaması halinde karar meslek kuruluşlarına yazılı olarak bildirilir.

Çalışma saatlerinin Bakanlık tarafından belirlenmesi

MADDE 15 – (1) Çalışma gün ve saatlerine ilişkin müşterek teklif yazısı üst meslek kuruluşlarınca imzalanarak Bakanlığa gönderilir. Bu yazıda teklife konu perakende işletme faaliyet kolu veya kolları ile bölge veya ülke düzeyi olmak üzere kararın uygulanacağı alan ve teklifin gerekçesi belirtilir. Bu fıkranın uygulanmasında, 13 üncü maddenin üçüncü fıkrasındaki hususlar bakımından aynı veya benzer özelliklere sahip birden fazla il ve/veya farklı illere bağlı ilçeler bölge olarak kabul edilir.

(2) Bakanlık gerektiğinde, üst meslek kuruluşlarından tekliflerine ilişkin gerekçelerin ve verilerin yer aldığı bir rapor talep edebilir. Bu halde rapor, Bakanlıkça belirlenen süre içinde üst meslek kuruluşlarınca müştereken hazırlanır ve Bakanlığa yazılı olarak gönderilir. Bakanlık, raporun kendisine ulaştığı tarihten itibaren otuz gün içinde perakende işletmelerin çalışma gün ve saatlerini, bölge veya ülke düzeyinde belirleyerek internet sitesinde ilan eder. Ayrıca Bakanlık bu kararı valilikler, üst meslek kuruluşları ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlara gönderir.

(3) Alışveriş merkezi ve zincir mağazaların çalışma gün ve saatlerine ilişkin müşterek teklif, bu maddede belirtilen usul çerçevesinde üç yılda bir oluşturulur ve üçüncü yılın kasım ayının on beşine kadar Bakanlığa gönderilir. Bakanlık, alışveriş merkezi ve zincir mağazaların çalışma gün ve saatlerini üçüncü yılın aralık ayı sonuna kadar belirler ve üst meslek kuruluşlarına gönderir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim ve ceza hükümleri

MADDE 16 – (1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanması, uygulamada çıkan sorunlar ve şikâyetlerle ilgili olarak perakende işletmeler nezdinde denetim yapmaya yetkilidir. Bakanlık bu yetkisini il müdürlükleri aracılığıyla da kullanabilir.

(2) Yetkili idareler, doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine perakende işletmeler nezdinde ön inceleme mahiyetinde denetim yapmakla görevlidir.

(3) Yetkili idareler tarafından yapılan denetimin sonuçları, denetimin sonuçlandığı tarihten

itibaren on beş gün içinde Bakanlığa bildirilir.

(4) **(Değişik:RG-21/12/2024-32759)** Bu Yönetmeliğe aykırı hareket edenler hakkında Kanunun 18 inci maddesinde öngörülen idari para cezalarını uygulama yetkisi Bakanlığa aittir. Bakanlık idari para cezası uygulama yetkisini taşrada il müdürlüğüne devredebilir.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Büyük mağaza veya zincir mağazalar satışa sundukları mağaza markalı ürünleri, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren **(Değişik ibare:RG-30/5/2017-30081)** iki yıl içinde 6 ncı maddeye uygun hale getirir.

(2) Sürekli indirimli satış yapan perakende işletmeler, 29/1/2017 tarihine kadar durumlarını 9 uncu maddeye uygun hale getirir.

(3) Bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde yöresel ürünler için öngörülen raf tahsis, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılır.

(4) Bu Yönetmelik hükümleri, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan ve hüküm ve sonuçları devam eden sözleşmelere bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra uygulanır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 2 – (Ek:RG-22/5/2018-30428)

(1) Yemek kartı hizmeti veren kuruluşlar ile işverenler veya perakende işletmeler arasında düzenlenen sözleşmelerde, bu Yönetmeliğin 12/A maddesine aykırı hükümlerin bulunması halinde söz konusu hükümler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde anılan maddeye uygun hale getirilir. Belirtilen süre için gerekli değişikliklerin yapılmaması halinde ise sözleşmelerdeki hükümler yerine bu Yönetmeliğin 12/A maddesi hükümleri uygulanır.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yemek kartı hizmeti sunmakta olan kuruluşlar tarafından bu Yönetmeliğin 12/A maddesinin üçüncü fıkrasında öngörülen bildirim, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde Bakanlığa yapılır.

GEÇİCİ MADDE 3 – (Ek:RG-28/11/2018-30609)

(1) 12/B maddesinin ikinci fıkrasında fiyatı üç bin beş yüz Türk Lirasının üzerinde olan cep telefonu satışlarında altı ay olan taksitlendirme süresi 31/1/2019 tarihine kadar on iki ay olarak uygulanır.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini **(Mülga ibare:RG-14/12/2023-32399)**⁽²⁾ Ticaret Bakanı yürütür.

(1) Bu değişiklik 1/9/2018 tarihinde yürürlüğe girer.

(2) Bu değişiklik 1/1/2024 tarihinde yürürlüğe girer.

	Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	6/8/2016	29793
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	30/5/2017	30081
2.	22/5/2018	30428
3.	15/8/2018	30510
4.	28/9/2018	30549

5.	7/11/2018	30588
6.	28/11/2018	30609
7.	18/1/2019	30659
8.	22/6/2019	30809
9.	15/11/2019	30949
10.	21/1/2020	31015
11.	18/6/2020	31159
12.	26/12/2020	31346
13.	16/3/2021	31425
14.	2/7/2021	31529
15.	30/12/2021	31705
16.	18/8/2022	31927
17.	7/12/2022	32036
18.	11/1/2023	32070
19.	23/2/2023	32113
20.	14/12/2023	32399
21.	21/12/2024	32759